

AF-135

April-2015

M.Ed., Sem.-II

Paper-5 : 412 (EA)

Tools & Techniques of Measurement & Evaluation

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

વિભાગ – 1

1. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર 750 શબ્દોમાં લખો : 20
  - (1) પ્રમાણિત સિદ્ધિ કસોટીની રચનાનાં સોપાનોની ચર્ચા કરો.
  - (2) “ક્રમ માપદંડ” એટલે શું ? તે “ઓળખ યાદી” કરતાં કઈ રીતે અલગ પડે છે ? સંગીત સ્પર્ધાના મૂલ્યાંકન માટે ક્રમ માપદંડની રચના કરો.
  - (3) પ્રમાણિત કસોટીના પ્રકારો જણાવો. પ્રમાણિત કસોટીના દુરુપયોગ જણાવી, અટકાવવાના ઉપાયો જણાવો.

2. (a) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર 125 શબ્દોમાં લખો : 10
  - (1) માપન અને મૂલ્યાંકનના આત્મલક્ષી અને અનાત્મલક્ષી સાધનોના નામ અને અર્થ જણાવો.
  - (2) માનાંકના વિવિધ પ્રકારો જણાવી, કોઈપણ બે પ્રકાર વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.
  - (3) સારી પ્રમાણિત કસોટીની પસંદગીમાં કઈ-કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખશો ?

- (b) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 5
  - (1) વિશિષ્ટ અભિયોગ્યતા એટલે શું ?
  - (2) સંશોધનિકા અને કસોટી વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
  - (3) માનાંક પ્રસ્થાપિત કરવાની આંકડાશાસ્ત્રીય પદ્ધતિ જણાવો.
  - (4) પ્રમાણિત કસોટીનું આંકલન એટલે શું ?
  - (5) તારવણી મૂલ્ય એટલે શું ?

વિભાગ – 2

3. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર 750 શબ્દોમાં લખો : 20
  - (1) વલણ એટલે શું ? વલણ માપદંડની રચનાની લિકર્ટ પદ્ધતિની વિગતે ચર્ચા કરો.
  - (2) વ્યક્તિત્વ એટલે શું ? વ્યક્તિત્વ માપનના વિવિધ અભિગમો વર્ણવો.
  - (3) રસનો અર્થ શો છે ? રસના માપન માટેની વિવિધ પદ્ધતિઓ વર્ણવો. SCIIની વિગતો આપો.

4. (a) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર **125** શબ્દોમાં લખો : **10**
- (1) યાંત્રિક અભિયોગ્યતા એટલે શું ? તેને માપવા માટેની કસોટીઓ કેવા-કેવા પ્રકારની હોય છે ? કયા વ્યવસાયોમાં યાંત્રિક અભિયોગ્યતાની વિશેષ જરૂર પડે છે ?
  - (2) સેમિસ્ટર પદ્ધતિ એટલે શું ? તેની મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો.
  - (3) પ્રશ્ન બેંક એટલે શું ? તેની રચનાના સોપાનો વિશે ચર્ચા કરો.
- (b) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **5**
- (1) ગ્રેડીંગ એટલે શું ?
  - (2) કમ્પ્યુટરના મૂલ્યાંકનમાં બે ઉપયોગ જણાવો.
  - (3) સિદ્ધિ કસોટી એટલે શું ?
  - (4) સતત આંતરિક મૂલ્યાંકન એટલે શું ?
  - (5) પૂરા નામ જણાવો : HSPQ, CPQ, ESPQ.
-

AF-135

April-2015

M.Ed., Sem.-II

Paper-5 : 412 (EA)

Tools & Technique of Measurement & Evaluation

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Section – 1

1. Answer any **two** out of **three** from the following questions, each answer should be in about **750** words : **20**
- (1) Discuss the steps of the construction of Standardize Achievement Test.
  - (2) What is “Rating Scale” ? How does it differ from “Check List” ? Prepare a Rating scale for the evaluation Music Competition.
  - (3) State the types of Standardize test. State the misuses of standardized test and measures of preventing them.
2. (a) Answer any **two** out of **three** from the following questions, each answer should be in about **125** words : **10**
- (1) State the name and meaning of subjective and objective tools of measurement and evaluation.
  - (2) State the types of norms and discuss any two of them in detail.
  - (3) Which points will you keep in mind while choosing a good standardized test ?
- (b) Answer the following questions in short : **5**
- (1) What is special aptitude ?
  - (2) Clarify the difference between inventory and test.
  - (3) State the statistical method of establishing the norms.
  - (4) What is the scoring of standardized test ?
  - (5) What is discrimination value ?

Section – 2

3. Answer any **two** out of **three** from the following questions, each answer should be in about **750** words : **20**
- (1) What is attitude scale ? Discuss in detail Likert method for the construction of attitude scale.
  - (2) What is Personality ? Describe different approaches for the measurement of personality.
  - (3) What is meant by an interest ? Describe various methods for the measurement of an interest. Give details about SCII.

4. (a) Answer any **two** out of **three** from the following questions, each answer should be in about **125** words : **10**
- (1) What is mechanical aptitude ? What different types of tests are used to measure it ? In which occupations is the mechanical aptitude required the most ?
  - (2) What is semester system ? Discuss the limitations of semester system.
  - (3) What is Question Bank ? Discuss about the steps for construction of it.
- (b) Answer the following questions in short : **5**
- (1) What is grading ?
  - (2) State two uses of computer in evaluation.
  - (3) What is achievement test ?
  - (4) What is Continuous Internal Assessment ?
  - (5) Give the full name : HSPQ, CPQ, ESPQ.
-

AF-135

April-2015

M.Ed., Sem.-II**Paper-5 : EDU-412-EB****Application of Inferential Statistics in Educational Research**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

વિભાગ – 1

1. નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બેના ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં આપો : 20

- (1) 18 વિદ્યાર્થીઓને યાદચ્છિક રીતે છ-છના ત્રણ પ્રાયોગિક જૂથ – A, B અને Cમાં વહેંચવામાં આવ્યા. પ્રાયોગિક જૂથોને અપાયેલા અંતિમ કસોટીના પ્રાપ્તિાંકો નીચે દર્શાવેલા છે. વિચરણ પૃથક્કરણની મદદથી આ જૂથોની સરાસરી કામગીરી વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત છે કે કેમ તે તપાસો.

જૂથ – A	જૂથ – B	જૂથ – C
51	50	46
50	46	43
49	50	39
51	44	40
49	44	55
51	49	49

- (2) નાના કુટુંબ અને મોટા કુટુંબમાંથી આવતા ધોરણ-5ના વિદ્યાર્થીઓને સિદ્ધિ પ્રેરણા કસોટીમાં મેળવેલા પ્રાપ્તિાંકોના બે ઉચ્ચ વિસ્તારો આપ્યા છે તે પરથી બાઈ સિરીયલ-r ની ગણતરી કરો તથા એનું અર્થઘટન કરો :

પ્રાપ્તિાંક	નાનું કુટુંબ	મોટું કુટુંબ	કુલ
90-99	2	1	3
80-89	3	2	5
70-79	5	3	8
60-69	8	8	16
50-59	10	16	26
40-49	6	20	26
30-39	4	6	10
20-29	2	4	6
	40	60	100

- (3) દ્વિ-શ્રેણીક સહસંબંધ ક્યારે શોધવો જોઈએ ? તેની પૂર્વધારણાઓ જણાવો.

2. (a) નીચેનામાંથી કોઈપણ બેના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં લખો : 10

- (1) 465 વિદ્યાર્થીઓને એક સિદ્ધિ કસોટી અને બુદ્ધિ કસોટી આપવામાં આવી બંને કસોટીઓને સરેરાશથી બે ભાગમાં વહેંચી વિભાજ્ય બનાવવામાં આવી છે. જેને સારણીમાં નીચે દર્શાવી છે. તે પરથી તેમની વચ્ચેનો સહસંબંધાંક શોધો તથા તેનું અર્થઘટન કરો :

		સિદ્ધિ કસોટી	
		ઉચ્ચ સિદ્ધિ	નિમ્ન સિદ્ધિ
બુદ્ધિ કસોટી	ઉચ્ચ બુદ્ધિ	187	83
	નિમ્ન બુદ્ધિ કસોટી	93	102

- (2) ત્રણ કસોટીઓ a, b અને c વચ્ચેનાં પરસ્પર સહસંબંધ વિશે નીચેની માહિતી મળે છે. તે પરથી $r_{ab,c}$ તથા $r_{bc,a}$ શોધો. ($r_{ab} = 0.40$, $r_{ac} = 0.65$, $r_{bc} = 0.70$)
- (3) ચલ $x_1 = X_1 - \bar{X}_1$, $x_2 = X_2 - \bar{X}_2$ અને $x_3 = X_3 - \bar{X}_3$ માટે $r_{12} = 0.6$, $r_{23} = 0.35$, $r_{13} = 0.32$ છે. જો $\sigma_1 = 11.2$, $\sigma_2 = 15.8$ અને $\sigma_3 = 6$ હોય, તો x_1 નું x_2 અને x_3 પરનું બહુચલીય નિયતસંબંધ સમીકરણ મેળવો.

(b) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત) 5

- (1) અવયવ પૃથક્કરણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- (2) કસોટીની વિશ્વસનીયતા એટલે શું ? ઉદા. આપી સમજાવો.
- (3) કલમ પૃથક્કરણ એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (4) આંશિક સહસંબંધની સંકલ્પના શોધો.
- (5) સહવિચરણ પૃથક્કરણની સંકલ્પનાઓ સમજાવો.

વિભાગ - 2

3. નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બેના ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં આપો : 20

- (1) એક અભિપ્રાયવલીમાં એક નકારાત્મક વિધાનનો પ્રત્યુત્તર આપનારની સંખ્યા ટકામાં નીચે પ્રમાણે છે :

દૃઢ સંમત	સંમત	તટસ્થ	અસંમત	દૃઢ અસંમત
6%	21%	40%	25%	8%

ટકાને ઠ પ્રાપ્તાંકમાં અને પ્રમાણભૂત પ્રાપ્તાંકમાં દર્શાવો.

- (2) જુદા-જુદા સાત પ્રકારના ટી.વી. સેટને ત્રણ ગ્રાહકો નીચે મુજબ પસંદગીના ક્રમ આપેલ છે. જે નીચે મુજબ છે :

ટી.વી. સેટ	A	B	C	D	E	F	G
ગ્રાહક-I	2	5	3	1	4	7	6
ગ્રાહક-II	4	7	5	3	1	6	2
ગ્રાહક-III	6	2	4	5	1	3	7

ગ્રાહકોએ આપેલા ક્રમાંકને આધારે કેન્ડાલ ω - પરીક્ષણ દ્વારા તેમની વચ્ચેની પસંદગીની ચકાસણી કરો.

- (3) સ્નાતક થયા બાદ પાંચ વર્ષનો શિક્ષણ કાર્યનો અનુભવ મેળવીને પ્રશિક્ષણ તાલીમ લેવા આવેલા 10 વિદ્યાર્થીઓ અને સ્નાતક થઈને તરત જ પ્રશિક્ષણ માટે આવેલા 10 પ્રશિક્ષણાર્થીઓનાં બે જૂથ બનાવવામાં આવ્યા આ બંને જૂથને એક કસોટી આપવામાં આવી. આ પરથી આ બંને જૂથ ભિન્ન છે કે કેમ તે ક્રમાંકના સરવાળાની પદ્ધતિથી ચકાસો.

અનુભવી જૂથ-I : 28, 27, 26, 30, 21, 25, 20, 24, 34, 32

બિન અનુભવી જૂથ-II: 33, 38, 37, 22, 35, 29, 31, 36, 40, 39

4. (a) નીચેનામાંથી કોઈપણ બેના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં લખો : 10

- (1) એક 2×2 સારણીના પ્રયોગમાં સ્વતંત્ર્ય નિદર્શો દ્વારા મળેલાં χ^2 નાં પરિણામો આ મુજબ છે. 0.50, 4.10, 1.20, 2.79 અને 5.41 – આ પરથી બધા જ નિદર્શનું કુલ પરિણામ સાર્થક છે કે કેમ તે ચકાસો.

- (2) એક કસોટીનાં પ્રાપ્તાંકોનું આવૃત્તિ વિતરણ નીચે પ્રમાણે છે. સ્ટેનાઈન પ્રાપ્તાંકમાં રૂપાંતર કરો :

વર્ગ	91-95	86-90	81-85	76-80	71-75	66-70
આવૃત્તિ	10	16	26	20	20	8

- (3) માનાંક સંદર્ભ કસોટીનાં કલમ પૃથક્કરણની રીતનાં સોપાનો જણાવો.

- (b) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત) 5

- (1) વિકર્ષકો એટલે શું ?
- (2) અવયવ પૃથક્કરણની પદ્ધતિઓનાં નામ જણાવો.
- (3) બહુચલીય સહસંબંધની વ્યાખ્યા આપો.
- (4) સહવિચરણ પૃથક્કરણની સંકલ્પનાઓ સમજાવો.
- (5) વિચરણ પૃથક્કરણની સૈદ્ધાંતિક ભૂમિકા સમજાવો.

AF-135

April-2015

M.Ed., Sem.-II**Paper-5 : EDU-412-EB****Application of Inferential Statistics in Educational Research**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Section – 11. Answer any **two** out of **three** should be in about **750** words : **20**

- (1) 18 students are randomly divided into three experimental groups A, B and C each group consisting of 6 students. The scores of the final test given to each of the three groups are given below. Test by the analysis of variance whether average performances of the groups are significantly different or not.

Group – A	Group – B	Group – C
51	50	46
50	46	43
49	50	39
51	44	40
49	44	55
51	49	49

- (2) The scores obtained by students of Std-V coming from small and large families in an achievement incentive test are given in the following table. Find the biserial correlation coefficient and give its interpretation.

Score	Small families frequencies	Large families frequencies	Combined frequencies
90-99	2	1	3
80-89	3	2	5
70-79	5	3	8
60-69	8	8	16
50-59	10	16	26
40-49	6	20	26
30-39	4	6	10
20-29	2	4	6
	40	60	100

- (3) When should biserial correlation coefficient be obtained ? State assumptions for biserial correlation.

2. (a) Answer any **two** of the following questions in about **125** words : **10**

- (1) 465 students are given achievement test as well as intelligence test. The scores of these two tests are divided into two categories on the basis of the mean scores of these two tests and the categorized data is presented in the table given below. Find the tetrachoric correlation coefficient between the scores of two tests and give your interpretation.

		Achievement Test	
		High Achievement	Low Achievement
Intelligence Test	High	187	83
	Low	93	102

- (2) Mutual correlation coefficients between three tests a, b and c are $r_{ab} = 0.40$, $r_{ac} = 0.65$, $r_{bc} = 0.70$. Find the partial correlation coefficients $r_{ab \cdot c}$ and $r_{bc \cdot a}$.
- (3) For three variables $x_1 = X_1 - \bar{X}_1$, $x_2 = X_2 - \bar{X}_2$ and $x_3 = X_3 - \bar{X}_3$, $r_{12} = 0.6$, $r_{23} = 0.35$, $r_{13} = 0.32$. If $\sigma_1 = 11.2$, $\sigma_2 = 15.8$ and $\sigma_3 = 6$ find the equation of multiple regression plane of x_1 on x_2 and x_3 .

(b) Answer the following questions in short. (**All** questions are compulsory) : **5**

- (1) Explain the concept of Factor Analysis.
- (2) Explain the meaning of reliability of a test with an example.
- (3) What is meant by Item Analysis ?
- (4) Explain the concept of partial correlation.
- (5) Explain the concept of analysis of covariance.

Section – 2

3. Answer any **two** out of **three** should be in about **750** words : **20**

- (1) In a questionnaire relating to an opinion poll the percentages of answers given for five options to a negative statement are given below :

Strongly Agree	Agree	Indifferent	Disagree	Strongly disagree
6%	21%	40%	25%	8%

Express the percentages into σ -scores and standardised scores.

- (2) The order of preferences (ranks) given by three consumers to seven type of T.V. sets are listed below :

T.V. Sets	A	B	C	D	E	F	G
Consumer-I	2	5	3	1	4	7	6
Consumer-II	4	7	5	3	1	6	2
Consumer-III	6	2	4	5	1	3	7

Test whether there is any agreement among three consumers on the preferences of TV sets by using Kendall's ω test.

- (3) There are two groups of 10 trainees. The first group consists of trainees with five years teaching experience after graduation and the second group consists of trainees without any experience after graduation. These two groups of 10 trainees are given a test and their test scores are recorded below :

Group-I (Experienced) : 28, 27, 26, 30, 21, 25, 20, 24, 34, 32

Group-II (Unexperienced) : 33, 38, 37, 22, 35, 29, 31, 36, 40, 39

Test whether the groups are different or not by using rank-sum test.

4. (a) Answer any **two** of the following questions in about **125** words : **10**

- (1) Five values of χ^2 from four fold tables (i.e. five 2×2 contingency tables) in independent replications of an experiment are 0.50, 4.10, 1.20, 2.79 and 5.41. Does the aggregate of these tests yield a significant result ?
- (2) The frequency distribution of scores of a test is as follows. Convert the scores located at mid-value of each class into Stanine scores.

Class	91-95	86-90	81-85	76-80	71-75	66-70
ω	10	16	26	20	20	8

- (3) State the steps of item analysis of items of norm referenced test.

- (b) Answer the following questions in short. (**All** questions are compulsory) **5**

- (1) What are distracters ?
- (2) State the methods of factor analysis.
- (3) Define multiple correlation coefficient.
- (4) Explain the concept of analysis of covariance.
- (5) Explain the theoretical basis of analysis of variance.

AF-135

April-2015

M.Ed., Sem.-II

Paper-5 : EDU-412-(EC)

Application of Educational Technology

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

વિભાગ – 1

1. નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. દરેક ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં હોવો જોઈએ : 20
  - (a) જો તમને શૈક્ષણિક તકનીકીના ક્ષેત્રમાં સંશોધન કરવાનું કહેવામાં આવે તો તમે કઈ સમસ્યા પસંદ કરશો ? શા માટે ? તેની સંશોધન પદ્ધતિ અને તેના હેતુઓ સ્પષ્ટ કરીને વિસ્તૃત રીતે ઉત્તર લખો.
  - (b) અભિક્રમિત અધ્યયન સામગ્રી તૈયાર કરવાના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
  - (c) CAL ની સંકલ્પના સમજાવો અને તેના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો.
2. નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. દરેક ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં હોવો જોઈએ : 10
  - (a) અભિક્રમિત અનુદેશન સામગ્રી તૈયાર કરવાનાં સોપાનો જણાવો અને પ્રથમ ત્રણ સોપાનો સમજાવો.
    - (i) સ્વ અધ્યયન સામગ્રી તૈયાર કરવા માટે કયા મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખવા જોઈએ ?
    - (ii) પ્રશાખા અને રૈખિક અભિક્રમિત અધ્યયન સામગ્રી વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
  - (b) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં લખો : 5
    - (i) અભિક્રમિત અધ્યયન સામગ્રીનો વિચાર કોણે આપ્યો હતો ?
    - (ii) શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાંથી સંશોધન માટેની કોઈ એક સમસ્યા જણાવો અને તેની એક ઉત્કલ્પના લખો.
    - (iii) કયા વિષય માટે મેથેટિક્સ અભિક્રમિત અધ્યયન સામગ્રી અનુકૂળ છે ?
    - (iv) અનુદેશનનો અર્થ જણાવો.
    - (v) પ્રશાખા અભિક્રમોની ગમે તે બે મર્યાદાઓ જણાવો.

વિભાગ – 2

3. નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. દરેક ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં હોવો જોઈએ : 20
  - (a) તંત્રનો અર્થ સમજાવીને તંત્ર વિશ્લેષણનાં સોપાનો સમજાવો.
  - (b) અધ્યાપન અધ્યયન પ્રક્રિયાનું વ્યવસ્થાપન કરતી વખતે કયા મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખવા જોઈએ ? સમજાવો.
  - (c) એજ્યુ સેટ શું છે ? શિક્ષણમાં તેનું મહત્ત્વ સમજાવો અને તેને વધુ અસરકારક બનાવવાના સૂચનો આપો.
4. નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. દરેક ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં હોવો જોઈએ : 10
  - (a) AVRCના કાર્યો સમજાવો.
    - (i) શૈક્ષણિક તકનીકી પ્રકોષ્ટ શું છે ? તેના આઠ કાર્યો જણાવો.
    - (ii) શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાં IGNOUનો ફાળો જણાવો.
  - (b) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં આપો : 5
    - (i) એવા એક શહેરનું નામ આપો જ્યાં EMRC કાર્યરત હોય.
    - (ii) INSATના ગમે તે ચાર કાર્યો જણાવો.
    - (iii) રેડિયો વિઝનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
    - (iv) EDU SAT શું છે ? સમજાવો.
    - (v) UGC નો શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાં ફાળો જણાવો. ગમે તે બે મુદ્દા જણાવો.

AF-135

April-2015

M.Ed., Sem.-II

Paper-5 : EDU-412-(EC)

Application of Educational Technology

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Section – 1

1. Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **750** words : **20**
  - (a) If you are asked to conduct a research in the field of educational technology, which problem will you select ? Why ? Explain in detail by clarifying the research method to be adopted and objectives of the study.
  - (b) Explain the principles of programmed learning material.
  - (c) Explain the concept of CAL and state its advantages and limitations.

2. (a) Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **125** words : **10**
  - (i) State the steps of developing programmed learning material and explain first three steps in detail.
  - (ii) Which points should be kept in mind while preparing self learning material ?
  - (iii) Explain the difference between branched programmed material and linear programmed material.

(b) Answer the following questions in short : **5**

  - (i) Who gave the idea of programmed learning material ?
  - (ii) Write any one problem of research in the field of educational technology with one hypothesis based on it.
  - (iii) For which subjects the mathematics programmed material is suitable ?
  - (iv) Give the meaning of instruction.
  - (v) State any two limitations of branched programmed learning material.

Section – 2

3. Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **750** words : **20**
  - (a) Explain the meaning of system and explain the steps of system analysis.
  - (b) Explain the points to be kept in mind for planning of managing teaching learning process.
  - (c) What is EDU SAT ? Explain its importance in education and give your suggestions to make it more useful.

4. (a) Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **125** words : **10**
  - (i) Explain the functions of AVRC.
  - (ii) What is ET cell ? State any eight functions of it.
  - (iii) State the contribution of IGNOU in the field of educational technology.

(b) Answer the following questions in short : **5**

  - (i) Name any one city in which EMRC is functioning.
  - (ii) State any four functions of INSAT.
  - (iii) Clarify the concept of radio-vision.
  - (iv) What is EDU SAT ? Explain.
  - (v) State the contribution of UGC in the field of educational technology. (any two points)

AF-135

April-2015

M.Ed., Sem.-II

Paper - 5 : EDU-412-ED

Curriculum Evaluation

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) પ્રશ્નો કાળજીપૂર્વક વાંચી મુદ્દાસર ઉત્તર લખો.
(2) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
(3) બંને વિભાગના ઉત્તરો અલગ-અલગ ઉત્તરવહીમાં લખો.

વિભાગ – I

1. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં આપો : 20
- (a) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનના માપદંડની વિગતે ચર્ચા કરો.
(b) આત્યંતિક (summative) મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.
(c) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકન એટલે શું ? અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનની અસરકારકતા માટેના ઉપાયો જણાવો.
2. (a) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો : 10
- (i) પ્રારંભિક (Formative) મૂલ્યાંકનનું મહત્ત્વ સમજાવો.
(ii) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનનું મહત્ત્વ જણાવો.
(iii) પ્રારંભિક મૂલ્યાંકનમાં વિષયવસ્તુની યથાર્થતા સ્પષ્ટ કરો.
- (b) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 5
- (i) પ્રારંભિક મૂલ્યાંકનના કોઈપણ બે ઉદાહરણ આપો.
(ii) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનના કોઈપણ બે હેતુઓ જણાવો.
(iii) પ્રારંભિક મૂલ્યાંકન એટલે શું ?
(iv) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકન માપદંડ એટલે શું ?
(v) પ્રારંભિક મૂલ્યાંકનમાં પુરાવાઓનો સંગ્રહ એટલે શું ?

વિભાગ – II

3. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં આપો : 20
- (a) ભારત અને યુ.એસ.એ.ના ઉચ્ચ પ્રાથમિક શિક્ષણના અભ્યાસક્રમની તુલના કરો.
- (b) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનમાં અવલોકન કઈ રીતે ઉપયોગી છે ? તેમાં શિક્ષકની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
- (c) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનમાં પ્રોજેક્ટ વર્કની ઉપયોગિતા વિગતે સમજાવો.
4. (a) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો : 10
- (i) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનમાં દફતરની જાળવણી વિશે જણાવો.
- (ii) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનમાં મુલાકાત કઈ રીતે ઉપયોગી છે ?
- (iii) યુ.કે.નું માધ્યમિક શિક્ષણનું અભ્યાસક્રમનું માળખું જણાવો.
- (b) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 5
- (i) યુ.કે.નું માધ્યમિક શિક્ષણ કયા કાયદાને આધારે ચાલે છે ?
- (ii) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનમાં મુલાકાત એટલે શું ?
- (iii) યુ.એસ.એ.માં વિદ્યાર્થીઓ કેટલામાં વર્ષે માધ્યમિક શિક્ષણમાં પ્રવેશે છે ?
- (iv) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનમાં અવલોકન એટલે શું ?
- (v) યુ.એસ.એ.ની માધ્યમિક શાળાઓના પ્રકાર જણાવો.

Seat No. : _____

AF-135

April-2015

M.Ed., Sem.-II

Paper : 5 - EDU-412-ED

Curriculum Evaluation

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :**
- (1) Read the question carefully and answer the point.
  - (2) Right side digit indicates total marks of question.
  - (3) Answer of both the section should be written in a separate answer books.

Section – I

1. Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **750** words : **20**
  - (a) Discuss about the criteria of curriculum evaluation in detail.
  - (b) Clarify the concept of summative evaluation. Explain its importance.
  - (c) What is curriculum evaluation ? State the ideas for effectiveness of curriculum evaluation.

2. (a) Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **125** words : **10**
  - (i) Explain the importance of formative evaluation.
  - (ii) State the importance of curriculum valuation.
  - (iii) Clarify the content validity in formative evaluation.
- (b) Answer the following questions in short : **5**
  - (i) Give any two illustration of formative evaluation.
  - (ii) State the any two objectives of curriculum evaluation.
  - (iii) What is formative evaluation ?
  - (iv) What is curriculum evaluation criteria ?
  - (v) What is collection of evidences is formative evaluation ?

Section – II

3. Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **750** words : **20**
- (a) Compare the curriculum of upper primary level education of India and U.S.A.
  - (b) How the observation is useful in curriculum evaluation ? Clarify the role of teacher in it.
  - (c) Explain in detail the usefulness of project work in curriculum evaluation.
4. (a) Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **125** words : **10**
- (i) State about the maintaining portfolio in curriculum evaluation.
  - (ii) How the interview is useful in curriculum evaluation ?
  - (iii) State the structure of secondary education curriculum of U.K.
- (b) Answer the following questions in short : **5**
- (i) On which act based secondary education run in U.K.
  - (ii) What is interview in curriculum evaluation ?
  - (iii) After completing which age students enter to secondary school education in U.S.A. ?
  - (iv) What is observation in curriculum evaluation ?
  - (v) State the types of secondary school in U.S.A.
-